העם

דיוקנו של

הישראלי המכוער

נא להכיר: גד גרייבר, אדם בעל קשרים ודיעות

סוף־סוף התגלה הישראלי המכוער בהתגלמותו.

הוא חי בגדרה, ושמו גד גרייבר. הוא אשכנזי, ממושקף, צעיר. הוא דובר עברית צברית עילגת.

הוא הקים את חווילתו המפוארת — חלומו של כל בורגני ישראלי זעיר שהתעשר בשילטון המערך והליכוד — באורח בלתי־חוקי, על אדמה חקלאית.

הוא מצפצף על צווי־ההריסה של בית־משפט השלום, בית־המישפט המחוזי ובית־המישפט העליון, על היועץ המישפטי לממשלה ועל ממשלת־ישראל כולה.

הוא מצפצף גם על חתימתו שלו עצמו על התחייבות מפורשת. הוא מבטל אותה בבוז, באומרו שלא חתם עליה אלא כדי „למנוע שפיכות דמים" בהפגנה שהוא עצמו יזם אותה.

אצלו, מילה אינה מילה וחתימה אינה חתימה.

יש לו קשרים.

הקשר העיקרי שלו הוא עם שר־החקלאות, אריאל שרון, ששם ב־עצמו את כללי החוק והמוסר לצחוק בפרשת חוותו הפרטית.

„הבאים זה אני!" יש לו גם דיעות.

דעתו היא שמדינת־ישראל צריכה להיות „מדינה יהודית גזענית" (ההגדרה היא שלו).

במדינה יהודית גזענית, אין מקום לערבים.

הוא עצמו מציין בגאווה שהוא „רוקן" שיבעה כפרים ערביים בגדה המערבית, וכי שיכנע את תושביהם להגר מן הארץ לדרום־אמריקה. על כך מגיע לו, לדעתו, פרס.

אדמת־המדינה היא אדמת הלאום, והלאום הוא יהודי. מי שאינו יהודי, לא צריך להיות בעל אדמה. לעומת זאת, הוא עצמו שייך לאום היהודי, ועל כן יש להניח לו לחיות בבית בלתי־חוקי על אדמה יהודית.

„אני שייך ללאום," אמר. הוא התכוון לאמר: „הלאום זה אני!"

המוצר המושלם. זהו, אם כן, המוצר המושלם של התהליך שהחל לפני מאה שנים, ושבו התמזגו החזון של בנימין זאב הרצל, המסירות של החלוצים חולי־הקדחת, ה„הדר" של זאב ז'בוטינסקי, הסוציאליזם של מייסדי הקיבוצים,

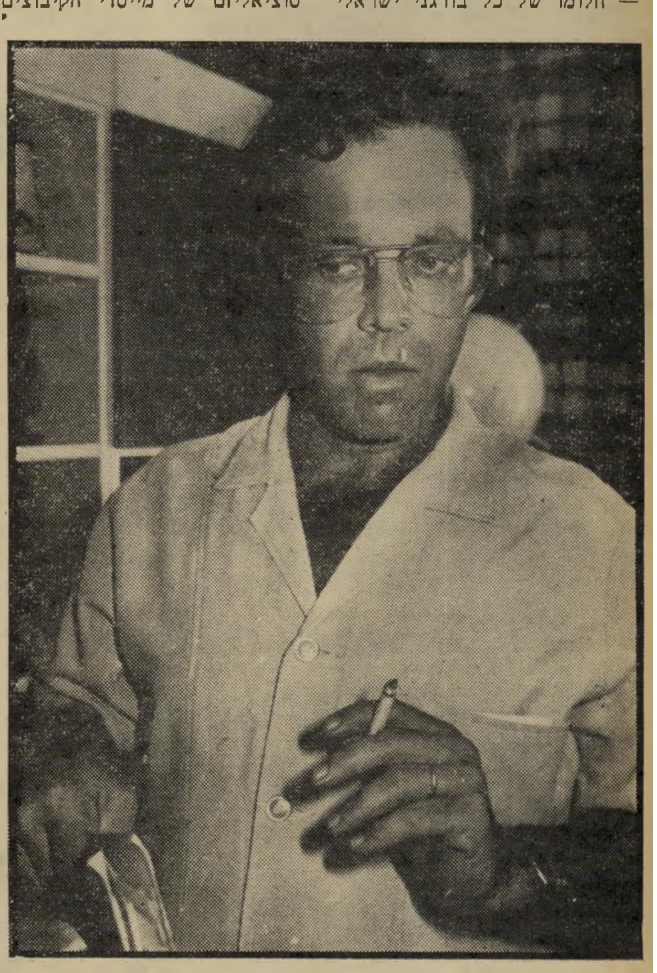

מפר־חוק גרייבר
למען מדינה יהודית גזענית

דת־העבודה של א"ד גורדון, מאבק המחתרות ומילחמות צה"ל: גד גרייבר, ישראלי.

הנשיא

הפנים של

ישראל אחרת

יצחק נבון מציג לעיני המצרים תדמית אחרת של ישראל: מיזרחית וניונחה

כאשר ירד יצחק נבון מכבש המטוס בקאהיר, לא החלה תקופה חדשה ביחסים בין מצריים וישראל. הנשיא אינו בעל תפקיד מדיני, ואין הוא יכול לכונן מדיניות חדשה.

אך יתכן כי נפתח דף פסיכולוגי חדש.

הגב לאירופה. עד כה ראו המצרים רק נציגים של ישראל האירופית, האשכנזית. בזה אחר זה באו ראש־הממשלה ושריו, כולם נציגים של אסכולה ישראלית מערבית, תוקפנית, שמרחק של אלפי שנות־אור מפריד בינה ובין מצריים השכנה.

בדמותו של הנשיא נבון מתגלה למצריים ישראל אחרת — אותה ישראל שעמדה לנגד עיניהם כאשר טס הנשיא אנוור אל־סאדאת לירושלים. כי בחושבם על ישראל, נזכרו המצרים בשכניהם היהודיים במצריים של אתמול — בני־המיזרח, סוברי־ערבית, נינוחים, נעימי־הליכות, שקא נבדלו כימעט מחבריהם המוסלמיים והקופטיים.

יצחק נבון מייצג את דמותה זו של ישראל.

כאשר הוא מתראה עם אנשי־רוח ואנשי־ציבור ישראליים, אין הוא יוצר תדמית של ישראל זרה, שפניה לאירופה וגבה אל המרחב. נבון הוא בן המרחב, בן־בית בתרבותו, בסיגנונו, בשפתו, בהליכותיו.

נאום בפרלמנט. אישי־ציבור מצריים התלונגו פעמים רבות על הטעות שנעשתה, לדעתם, כאשר הציגה ישראל דווקא את פניה האשכנזיות במצריים. חלק ניכר מן ההתנגדות לדמותו של השגריר הראשון, אליהו בן־אלישר, נובעת מעובדה זו. לדעת המצרים, היה השגריר הראשון צריך להיות בן־המרחב, ואף בן־מצריים.

יתכן שכל תהליכי הנורמליזציה היו מתפתחים בצורה חיובית יותר, למרות התהום המדינית הרובצת בין שתי הממשלות, אלמלא היה ביקורו של הנשיא נבון נערך לפני שנה. יתכן שגם ביקור השבוע היה נושא פרי רב יותר, אילו התיר מנחם בגין לנבון לנאום בפרלמנט המצרי. אל־סאדאת היה מוכן לכך, אך בגין ראה בכך עלבון מחפיר לעצמו, מאחר שלא ניתן לו עדיין להופיע במועצת־האומה המצרית, כגמול על הופעת אל־סאדאת בכנסת.

צניעות או טעות. לעומת ההשלכות הרצויות האלה של הביקור, נראית הביקורת שנערכה עליו בחוגי הליכוד כקטנונית.

גודל ה„פמליה" של הנשיא אינו מעלה ואינו מוריד, גם מבחינה כלכלית. אולם נבון יודע — בניגוד לכמה ממבקריו — כי גודל הפמליה של שליט היא בעלת משמעות סימלית רבה בעולם הערבי. דבר שהיה מתפרש בישראל כאות של צניעות רצויה, היה מתפרש במצריים בצורה שונה לגמרי. הדבר היה מפחית מחשיבות הביקור בעיני המצרים, ובעקיפין גם ממשמעותו המדינית והפסיכולוגית.

הסיבה האמיתית לביקורת היתה, כמובן, פוליטית. אנשי־הליכוד התקנאו בנשיא הדובר־ערבית, חששו מפני השלכות מדיניות אפשריות בתוככי ישראל עצמה (ראה להלן). ובישראל של 1890, אינטרסים מיפלגתיים צרים מאפילים כימעט תמיד על ראיית האינטרס הממלכתי.

השל"שי יצחק

אם יחמדו פרס ורבין זה את זה — האם יש סיכוי לנבון?

ביקורו של יצחק נבון במצריים הדליק נורות אדומות על לוחות־הבקרה של מוקדי־כוח שונים במדינה. אנשי הליכוד לא היו היחידים שחששו.

עוד לפני שהמריא מטוסו של הנשיא דרומה, החלו במיזנון הכנסת ובמיסדרונות מיפלגת־העבודה מנסרים ניחושים: איך ישפיע הדבר על החיים הפנימיים במיפלגה? מה תהיה ההשלכה לגבי ההתמודדות רבין־פרס?

החרושת פועלת. נשיא־המדינה הוא ניטרלי במאבק בין ראשי שני המחנות במיפלגתו, והוא נמנע בקפדנות מכל רמז של התערבות. כך מתחייב מתפקידו.

(המשך בעמוד 33)

הבדירה היא בין 3 אפשרויות -

ונראה כי עזר וייצמן יבחר

בגלות עצמית

בקיסריה של שחי הכנסיות

מה יעשה עזר וייצמן? שאלה זו מרחפת עתה בחלל, כאשר המיפלגות מתכוננות למסע־הבחירות שיימשך שנה שלמה: הבחירות בהסתדרות באפריל וה־בחירות לכנסת בנובמבר. ביגלל פרשת אהרון אבו־חצירא, אין איש מצפה עוד להקדמת הבחירות.

עזר וייצמן נותר כגורם המיסתורי היחידי בשטח. הוא היחיד שיש ביכולתו לשבש את החשבונות — מילבד יצחק רבין, העשוי כתיאוריה לפלג את מיפלגת־העבודה. אך איש אינו מאמין כרצינות באפשרות זו.

וייצמן נראה מדי פעם משוחח עם רבין, עם משה דיין ועם אישים אחרים. אך איש אינו יודע מה יחליט.

לא מכבר פשטו שמועות על האפשרות שווייצמן יצטרף למיפלגת־העבודה. גרמה להן העובדה שידידו הקרוב, הפירסומאי אליעזר זורבין, קיבל על עצמו את ניהול מסע־הבחירות של מיפלגת־העבודה ביכלל, ושל שימעון פרס בפרט.

מי שמכיר את זורבין בטוח כי לא היה מקבל על עצמו תפקיד זה, אילו האמין כי וייצמן יופיע בראש מיפלגה משלו במערכת־הבחירות. זורבין ניהל את מסע־הפירסום של הליכוד ב־1977, כאשר ניהל עזר וייצמן את מערכת־הבחירות של הליכוד.

מכאן היתה רק קפיצה קלה לשערה: אולי מכר זורבין לפרס את הרעיון שווייצמן יצטרף לרשימת־המערך ויהיה שר־הביטחון בממשלת־פרס? הדבר נראה סביר, כי כך יכול היה פרס לנטרל את רבין, הנחשב גם הוא כמועמד לתפקיד שר־הביטחון בממשלת פרס, אם פרס יזכה בהתמודדות. וייצמן היה בוודאי מהווה תרומה נכבדה מאוד לחיזוק סיכוייה של מיפלגת־העבודה לזכות ברוב מוחלט.

שלוש אפשרויות

כך נוצר מצב המעמיד, לפחות בתיאוריה, שלוש אפשרויות שונות לפני שר־הביטחון שהתפטר:

- **להצטרף למיפלגת־העבודה,**
- **להתייצב בבחירות בראש רשימה חדשה,**
- **לעמוד מן הצד.**

כדרכו, מתייעץ עזר עם הכל, שואל לעצת כל מי שנקרה בדרכו, שומע את כל הדיעות והעצות. וכדרכו יחליט, בסופו של דבר, על פי האינטואיציה שלו.

מה הוא יחליט?

מיפלגת העבודה

אפשרות הראשונה נראית, ברגע זה, כחסרת כל

עם פרס
ההצעה המפתה